

บทความวิจัย

นโยบายและการสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืน[†]

ปิยะพร ตันณีกุล^๑ วชิรวิชญ์ อธิธินาสุภวิชญ์^{๒, *}

^๑ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

^๒ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

* ผู้แต่งหลัก: อีเมล vachiravitch.itt@mbu.ac.th

วันที่รับ: 21 กรกฎาคม 2567
วันที่แก้ไข: 13 กันยายน 2567
วันที่ตอบรับ: 27 กันยายน 2567

บรรณาธิการ: ธนพันธ์ โล่ประกอบ
ทรัพย์สินทางปัญญา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

สิทธิ์: สัญญาอนุญาตแบบครีเอทีฟ
คอมมอนส์ - แจกจ่ายได้ ต้องอ้างอิง
ไม่แก้ไขดัดแปลง ไม่ใช่เพื่อการค้า

ลิขสิทธิ์: บทความนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

การอ้างอิง: ปิยะพร ตันณีกุล, วชิ
รวิชญ์ อธิธินาสุภวิชญ์. 2567.
“นโยบายและการสร้างเครือข่ายลด
ความรุนแรงจากอาวุธปืน”. วารสาร
สังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 54 (2): 209-30.
<https://doi.org/10.61462/cujss.v54i2.3818>

ข้อความที่ปรากฏทั้งหมดในบทความ
เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่
ความเห็นของหน่วยงานวารสารผู้
จัดพิมพ์

บทคัดย่อ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องนโยบายและการสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืน พบว่ามีนโยบายเกี่ยวกับการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนมากมายหลายรูปแบบ โดยรูปแบบที่มีลักษณะชัดเจนและใช้ได้ผลจริงได้แก่ กฎหมายในรูปแบบใหม่ ๆ การนำนโยบายด้านสาธารณสุขมาปรับใช้ การใช้ชุมชนเป็นฐาน ส่วนนโยบายการป้องกันความรุนแรงจากอาวุธปืนที่เหมาะสมจะนำมาใช้กับประเทศไทยได้แก่ นโยบายที่ใช้ชุมชนและเครือข่ายเป็นฐาน นโยบายด้านการปรับพฤติกรรมและสันติวิธี นโยบายด้านการใช้สื่ออย่างมีวิจารณญาณ นโยบายด้านการสาธารณสุขและสุขภาพจิต นโยบายการปราบปรามอาวุธปืนผิดกฎหมาย นโยบายด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการสร้างชุมชนต้นแบบการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนด้วยการทำข้อตกลงร่วมกันในชุมชน เรียกว่า “ธรรมนูญชุมชนลดความรุนแรงจากอาวุธปืน”

คำสำคัญ: นโยบาย, ความรุนแรง, อาวุธปืน

[†] งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2566

RESEARCH ARTICLE

Policies and Networking to Reduce Gun Violence[†]

Piyaporn Tunneekul^a, Vachiravitch Ittithanasuphavitch^{b,*}

^a Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University

^b Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkaraj Campus

* Corresponding author email: vachiravitch.itt@mbu.ac.th

Received: July 21, 2024

Revised: September 13, 2024

Accepted: September 27, 2024

Editor: Thanapan Laiprakobsup,
Faculty of Political Science,
Chulalongkorn University

License: [Creative Commons](#)
[License: Attribution–](#)
[NonCommercial-NoDerivatives;](#)
[\(CC-BY-NC-ND 4.0\)](#)

Copyright: ©2024 Faculty of
Political Science, Chulalongkorn
University

Citation: Tunneekul, Piyaporn,
Ittithanasuphavitch,
Vachiravitch. 2024. "Policies
and Networking to Reduce Gun
Violence". *Chulalongkorn*
University Journal of Social
Sciences 54 (2): 209-30.
[https://doi.org/10.61462/cujss.v](https://doi.org/10.61462/cujss.v54i2.3818)
[54i2.3818](https://doi.org/10.61462/cujss.v54i2.3818)

*All statements in this article
are the opinions of the
authors. It is not the opinion of
the publisher of the journal.*

Abstract

The research study on Policies and Networking to Reduce Gun Violence reveals a variety of policies that can effectively reduce gun violence. The approaches are simple and effective, and they include new sorts of legislation as well as those based on community public health policies. In Thailand, appropriate gun violence prevention policies consist of community and network-based policies, behavior modification and peaceful policies, responsible media use, public health and mental health policies, legal policies to suppress illegal firearms, and law enforcement policies. This includes forming a model community for reducing gun violence through a community compact known as a "Community Constitution to Reduce Gun Violence."

Keywords: *Policy, Violence, Firearm*

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและมีหลายแง่มุม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมทั่วโลกมีปัจจัยหลายประการที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืน รวมถึงการเข้าถึงอาวุธปืนได้ง่าย ความยากจน ความไม่เท่าเทียมและปัญหาสุขภาพจิต นอกจากนี้การใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางวัฒนธรรมและสังคม เช่น การเหยียดเชื้อชาติ การแบ่งแยกทางเพศและความกลัวอาชญากรรม ผลกระทบของความรุนแรงจากอาวุธปืนส่งผล

[†] This research was funded by the National Research Council of Thailand, 2023.

ให้เกิดความสูญเสียทั้งร่างกายและทรัพย์สิน และความทุกข์ทางอารมณ์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำลายชุมชน สร้างความกลัวและความไม่ไว้วางใจ ความรุนแรงจากอาวุธปืนจึงเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทุกคน ดังนั้นนโยบายเกี่ยวกับการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนจึงเป็นความท้าทายที่ซับซ้อนและมีความสำคัญซึ่งทุกคนในสังคมมีบทบาทที่จะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และจากข้อมูลขององค์การระหว่างประเทศด้านการวางแผนและนโยบายป้องกันการบาดเจ็บ (International Firearm Injury Prevention and Policy) พบว่า ทั่วโลกมีการใช้อาวุธปืนเพื่อก่ออาชญากรรมเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ข้อมูลของ World Population Review ได้เผยแพร่ผลสำรวจประเทศที่มีกรณีการเสียชีวิตด้วยอาวุธปืนมากที่สุดในโลก ประจำปี 2565 พบว่า ประเทศไทยติดอันดับที่ 15 ของโลก โดยมีผู้เสียชีวิตจากอาวุธปืน จำนวน 2,804 คน และมีอัตราการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนเฉลี่ย 3.91 คนต่อประชากร 1 แสนคน (Kanathip Kaichon 2022)

จากงานวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ “แนวทางการลดความรุนแรงจากการใช้อาวุธปืนกับบริบทของสังคมไทย” พบว่า สถานการณ์ความรุนแรงที่มีอาวุธปืนเข้ามาเกี่ยวข้องมีจำนวนมากขึ้นและรุนแรงขึ้น ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการลดความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนในประเทศไทยคือ ปัญหาด้านกฎหมาย แนวทางการลงโทษ การบังคับใช้กฎหมาย สื่อสารมวลชน การควบคุมอาวุธและการศึกษา / ความรู้ความเข้าใจ จากปัญหาดังกล่าวนำไปสู่การค้นหามาตรการที่ดีในการลดความรุนแรงทำให้ค้นพบมาตรการที่แบ่งเป็น 4 ด้านใหญ่ ๆ คือ 1) กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย 2) นวัตกรรมเทคโนโลยีในการติดตามอาวุธปืน 3) การให้ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงและอาวุธปืน 4) โครงการ / การรณรงค์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลดความรุนแรง มาตรการที่นำไปปฏิบัติและทำให้เห็นผลได้อย่างรวดเร็วคือการส่งเสริมให้ความรู้และการทำโครงการ / รณรงค์ ซึ่งทั้ง 2 ประการนี้จะต้องอาศัยความเป็นเครือข่าย (ปิยะพร ตันณีกุล และ น้ำแท้ มีบุญสร้าง, 2563) ทำให้เกิดการวิจัยในระยะที่ 2 เรื่อง “การสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืนในสังคมไทย” พบว่า ภาครัฐและภาคประชาสังคมยินดีต่อการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายและเห็นว่า อาวุธปืนมีส่วนที่ทำให้เรื่องธรรมดากลายเป็นความรุนแรงได้และมีความพร้อมที่จะสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืน เพียงแต่ต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านงบประมาณและกำลังคน รวมถึงการมีผู้นำชุมชนที่แข็งแกร่งและมีความตั้งใจ ประกอบกับประเด็นด้านกฎหมายที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงคู่ขนานไปกับการสร้างเครือข่าย โดยประเด็นด้านกฎหมายที่เห็นว่าควรต้องแก้ไขเพิ่มเติมอย่างยิ่งคือ การแบ่งประเภทของอาวุธปืนที่ประชาชนสามารถครอบครองได้ บทลงโทษ อัตราค่าทำเนียม หลักเกณฑ์ / ขั้นตอนของการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืนและวิธีการ/สถานที่เก็บอาวุธปืนเพื่อความปลอดภัย ในส่วนของการสร้างเครือข่ายจะต้องมีการส่งเสริม (ความรู้ โครงการต่าง ๆ) สนับสนุน (คน งบประมาณ) และสม่ำเสมอ (ความถี่ในการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้) จึงจะทำให้เครือข่ายสัมฤทธิ์ผลและที่สำคัญสมาชิกเครือข่ายต้องมีความรู้สึกร่วมกันว่าการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ป้องกันอย่างเร่งด่วน (Piyaporn Tuneekul. 2022)

จากการลงพื้นที่จัดกิจกรรมเครือข่ายในจังหวัดน่าน (จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัด

ชุมชน) สมาชิกเครือข่ายมีความพร้อมที่จะสานต่อและมุ่งมั่นที่จะขยายเครือข่ายต่อไปในอนาคต โดยเครือข่ายให้ความเห็นว่า การลดความรุนแรงจากอาวุธปืนควรจะขยายเครือข่ายออกไปในทุกจังหวัดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยอาจเริ่มต้นการสร้างเครือข่ายจากจังหวัดที่มีความพร้อมและมุ่งมั่นต่อการลดความรุนแรงในทุกรูปแบบและให้เครือข่ายต้นแบบเหล่านี้เป็นพี่เลี้ยง ถ่ายทอดความรู้ และการดำเนินการเครือข่ายลดความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่เครือข่ายกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งจากแผนสังคมไทยไร้ความรุนแรงได้ดำเนินโครงการตามแนวคิด R-E-S-P-E-C-T กับชุมชนตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง เพื่อให้ชุมชนดังกล่าวเป็นต้นแบบของแนวคิด R-E-S-P-E-C-T ที่สร้างการยอมรับอย่างเท่าเทียมและจัดว่าเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับผู้นำไปจนถึงคนในชุมชนที่สามารถนำมาเป็นต้นแบบชุมชนเข้มแข็งได้ แต่ทว่าในชุมชนดังกล่าวยังไม่มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการลดความรุนแรงจากอาวุธปืน ซึ่งการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนถือเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิด R-E-S-P-E-C-T ที่เน้นเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (E=Environments Made Safe) เหมาะสมในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงและสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ต่อสาเหตุ / ปัจจัย ความเสียหายและผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงแนวทางการเฝ้าระวัง เมื่อประชาชนเกิดความตระหนักรู้ย่อมเป็นแรงผลักดันให้นำไปสู่ การลด ละ เลิก การใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนได้ ดังนั้นจึงทำให้เกิดศึกษาในระยะที่ 3 เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง โดยจะเน้นการศึกษานโยบายต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมความรุนแรงจากอาวุธปืนและสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืนด้วยการใช้ชุมชนเป็นฐานในพื้นที่ตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง ในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลด ละ เลิก การใช้ความรุนแรงด้วยอาวุธปืนให้แก่ชุมชนและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ให้มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน การป้องกันตนเองจากความรุนแรงที่เกิดจากอาวุธปืน สร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหาที่ตามมาจากการใช้อาวุธปืน สร้างชุมชนเข้มแข็งและร่วมกันกำหนดธรรมนูญชุมชนเพื่อทำให้เป็นชุมชนต้นแบบลดความรุนแรงจากอาวุธปืน โดยมีหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องช่วยประคับประคอง เป็นพี่เลี้ยง ที่ทำให้เครือข่ายบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายและสมาชิกเครือข่ายสามารถจัดการได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนในต่างประเทศและประเทศไทย
2. พัฒนาชุมชนต้นแบบเพื่อลดและควบคุมความรุนแรงจากอาวุธปืน

การทบทวนวรรณกรรม

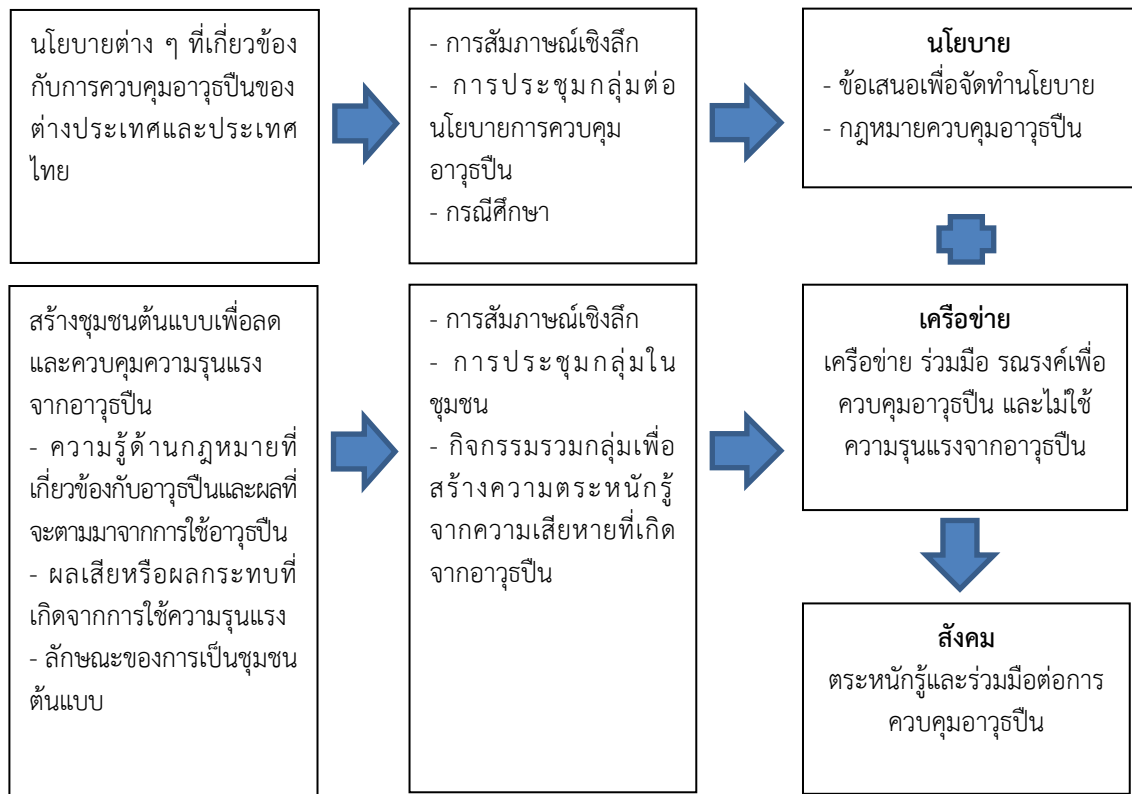
การศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายและการสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืน” มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายสาธารณะซึ่งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่รัฐบาลจะปฏิบัติตามขั้นตอนในการกำหนดหรือตัดสินใจที่จะทำนโยบาย เพราะนโยบายสาธารณะมีความเกี่ยวข้องกับสภาพทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีชีวิตที่ดีขึ้น โดยนโยบายสาธารณะมีความสัมพันธ์กับสังคม เศรษฐกิจและ

การเมืองเพื่อเป็นตัวกำหนดแนวทางการแก้ไขอันพึงพอใจและเกิดประโยชน์แก่สังคม ซึ่งการจัดทำนโยบายสาธารณะจำเป็นต้องมีการพิจารณาจากบทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลากหลายกลุ่ม (Sanya Kenaphoom 2021) โดยบทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สามารถกำหนดนโยบายสาธารณะได้โดยอาศัยตัวแปรที่หลากหลายเพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมซึ่งตัวแปรของแต่ละบทบาทเหล่านี้ส่งผลให้นโยบายสาธารณะมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความสมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและขั้นตอนการจัดทำนโยบายสาธารณะมีความสำคัญในการวางแผนและนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยส่วนใหญ่ขั้นตอนการจัดทำนโยบายหลัก ๆ ประกอบด้วย การพิจารณาและระบุปัญหาที่จะต้องแก้ไข การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอร่างและกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติและประเมินผล ซึ่งขั้นตอนข้างต้นนั้นจะสามารถช่วยให้การจัดทำนโยบายสาธารณะมีการวางแผน การดำเนินการได้อย่างเกิดผลสัมฤทธิ์ และหากประสบปัญหาที่จะทำให้นโยบายนั้นเกิดความล้มเหลวก็อาจจะมีแนวทางแก้ไขภายหลังได้และการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเป็นการนำคำตัดสินใจกำหนดนโยบายที่ได้กระทำในรูปของกฎหมาย คำพิพากษา คำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีไปปฏิบัติ ทั้งนี้การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public Policy Implementation) เป็นกระบวนการบริหารของรัฐบาลโดยนำนโยบายมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างจริง

นอกจากนี้ ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-Control Theory) ของก๊อตเฟรดสัน และเฮอร์ชชี (Michael Gottfredson & Travis Hirschi) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดหรือแนวโน้มในการกระทำผิด ได้ให้แนวคิดไว้ว่า หากมนุษย์ไม่สามารถยับยั้งอาการที่จะกระทำผิดได้ ที่เรียกว่า “การควบคุมตนเองต่ำ” โดยการควบคุมตนเองต่ำมีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ดีในวัยเด็กผนวกกับโอกาสในการกระทำผิดที่เปิดให้กระทำความผิด (Gottfredson and Hirschi 1990) อาจนำไปสู่การตัดสินใจกระทำความผิดได้ ส่วนทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันของซัทเธอร์แลนด์ (Sutherland) มีหลักคิดว่า หากบุคคลมีความใกล้ชิดกับอาชญากรหรือผู้กระทำผิด จะทำให้บุคคลนั้นเกิดกระบวนการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลนั้น ค้นเคยกันเนื่องจากความใกล้ชิด จนทำให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจและมีแรงจูงใจที่จะประกอบอาชญากรรมและลงมือกระทำความผิดในที่สุด ส่วนทฤษฎีประโยชน์นิยม (Utilitarianism) ของเจอรามี เบ็นแธม (Jeremy Bentham) กล่าวถึงการตัดสินใจของมนุษย์ที่ว่า ก่อนที่มนุษย์จะตัดสินใจกระทำการใดมนุษย์มักจะชั่งน้ำหนักระหว่างความพึงพอใจและความเจ็บปวดทุกข์ทรมานอันเป็นผลจากการกระทำนั้น หากพิจารณาแล้วพบว่าการกระทำนั้นสร้างความพอใจมากกว่าความทุกข์ มนุษย์ก็จะกระทำสิ่งนั้น ส่วนทฤษฎีพันธะทางสังคมของทราวิส เฮอร์ชชี (Travis Hirschi) ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า บุคคลที่มีพันธะทางสังคม ได้แก่ ความผูกพัน การเข้าร่วมกิจกรรม ข้อผูกมัด หรือความเชื่อ หากบุคคลนั้นมีข้อใดข้อหนึ่ง บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำความผิดซึ่งต่างจากบุคคลที่ไม่มีพันธะทางสังคมโดยคนเหล่านี้จะมีความนึกคิด ความรู้สึก หรือมีเวลาว่างจนอาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมได้ และยังมีทฤษฎีอำนาจนิยมซึ่งไม่ว่าจะถูกนำมาใช้กับสังคมใดหรือใช้กับผู้ใดย่อมนำไปสู่ปัญหาที่สำคัญ คือ การละเมิดเสรีภาพของปัจเจกบุคคล สร้างความไม่เท่าเทียม เกิดการรวมศูนย์อำนาจและมีการใช้อำนาจตามอำเภอใจที่

ปราศจากเหตุผล งานวิจัยนี้ กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “นโยบายและการสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืน” เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพทำการค้นคว้าเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการควบคุมอาวุธปืนที่เหมาะสมกับประเทศไทย รวมถึงการใช้กรณีศึกษานอกจากนี้มีการพัฒนาชุมชนต้นแบบด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านกฎหมายและบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน สร้างความตระหนักต่อปัญหาและผลที่เกิดจากการใช้อาวุธปืน ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายและลักษณะของการเป็นชุมชนต้นแบบ รวมถึงการร่วมออกแบบธรรมนูญชุมชนเรื่อง “มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืน” ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณทำการทดสอบความตระหนักรู้ต่อปัญหาและผลที่เกิดจากการใช้อาวุธปืนจากกลุ่มตัวอย่างในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณไปสู่การวิเคราะห์ สังเคราะห์ร่วมกับเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ประกอบด้วย

1. การจัดประชุม แบ่งการประชุมออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรภาครัฐ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา) บุคลากรภาคประชาสังคม (ผู้นำชุมชน องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ตัวแทนจากสื่อสารมวลชน) และนักวิชาการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 15 คน โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ จะต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานหรือมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนหรือมีความรู้เกี่ยวกับการลด / ควบคุมความรุนแรง มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ส่วนกลุ่มบุคลากรภาคประชาสังคมจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องหรือเคยมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โครงการ การรณรงค์ลดความรุนแรงหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ที่เกิดกับตนเองหรือรับรู้จากประสบการณ์ของเหยื่อ และ 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ชุมชนเกาะคา จังหวัดลำปาง เนื่องจากเป็นชุมชนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งจากโครงการตามแนวคิด R-E-S-P-E-C-T หลังจากได้ชุมชนมาแล้วจะคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเพื่อเป็นตัวแทนในการเข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วยผู้ที่สนับสนุนการลดความรุนแรงทุกรูปแบบ บุคลากรภาครัฐ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง เจ้าหน้าที่ตำรวจ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงพระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงคุณธรรม) กลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรงและภาคเอกชน จำนวน 35 รูป/คน

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรภาครัฐ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัว พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา) บุคลากรภาคประชาสังคม (ผู้นำชุมชน องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร พระภิกษุสงฆ์ ตัวแทนจากสื่อสารมวลชน) และนักวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 15 รูป/คน โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มบุคลากรภาครัฐและกลุ่มนักวิชาการจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานหรือมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนหรือมีความรู้เกี่ยวกับการลด/ควบคุมความรุนแรง มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี และกลุ่มบุคลากรภาคประชาสังคม จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องหรือเคยมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โครงการ การรณรงค์ลดความรุนแรงหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืน ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ที่เกิดกับตนเองหรือรับรู้จากประสบการณ์ของเหยื่อ ทั้งนี้หากกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในการประชุมกลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์เชิงลึกไม่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดจะทำการคัดออกและทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใหม่ที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสามารถนำไปสู่การตอบคำถามการวิจัยได้

3. กรณีศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคคลที่กระทำผิดในข้อหาทำร้าย / ฆ่าผู้อื่นโดยใช้อาวุธปืน จำนวน 10 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นนักโทษที่อยู่ระหว่างจำขังหรือพ้นโทษแล้วและยินยอมให้ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา

4. การเก็บแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ

ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ได้คัดเลือกไว้เพื่อใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 35 รูป/คน ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อยและรูปแบบการจัดกิจกรรมโดยเป็นการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ระดมความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำมาตรการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนในรูปของการสร้างธรรมนูญชุมชนร่วมกัน อบรมให้ความรู้ โดยผ่านการตรวจหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจากและผลการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม พบว่า ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงสูงนำไปใช้ได้ โดยมีโครงสร้างของข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ ส่วนแบบสอบถามด้านความตระหนักรู้ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามหลักทางวิชาการ โดยแบบสอบถามเชิงปริมาณที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทำการพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงซึ่งให้คะแนนเป็นรายข้อคำถาม ดูความครอบคลุมในประเด็นคำถามการวิจัยและดูเนื้อหาภาษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 ชุด โดยคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของ Cronbach (1990) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาซึ่งเมื่อได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นแล้วได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ที่ 0.87 โดยเป็นแบบสอบถามความตระหนักรู้และการสร้างเครือข่ายประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการถอดถ้อยคำ จัดบันทึก สังเกตพฤติกรรมเพื่อให้การตีความและการกำหนดประเด็นสำคัญได้อย่างถูกต้อง นำเชื่อถือ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยจะตรวจสอบแบบสามเส้า ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนำผลการวิจัยที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและร้อยละ

วิจัยเรื่อง “นโยบายและการสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืน” ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สถาบันวิจัยฐานสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตามหนังสือที่เลขที่ จว.296/2566 ในการประชุมครั้งที่ 3/2566 วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ.2566 มติที่ 418/2566 และรับรองผลถึงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ.2567

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนในต่างประเทศและประเทศไทย

ในต่างประเทศมีการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งประสบความสำเร็จหลายนโยบายและเป็นที่ยอมรับ นโยบายการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกใช้เป็นหลักคือ นโยบายทางกฎหมาย ซึ่งนอกจากจะมีกฎหมายหลักแล้ว ยังมีกฎหมายพิเศษอีกหลากหลายรูปแบบ เช่น “กฎหมายธงแดง” (Red Flag Law) ของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐในการถอดถอนการครอบครองอาวุธปืนออกจากผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองปืนอย่างถูกต้องตามกฎหมายอันเนื่องมาจากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า หากปล่อยไว้บุคคลนั้นครอบครองอาวุธปืนต่อไปอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น โดยกฎหมายธงแดงนี้ถูกนำมาใช้ในหลาย ๆ มลรัฐของ

สหรัฐอเมริกาและมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น Firearms Restraining Order Act, Extreme Risk Protection Order โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การลดความรุนแรงจากอาวุธปืน (McLean County Government, 2019) นอกจากการใช้กฎหมายแล้วยังมีนโยบายที่นอกเหนือจากการใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาอีกหลายรูปแบบที่น่าสนใจและประสบผลสำเร็จพอสมควรที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีได้ ได้แก่ 1) แนวทางด้านสาธารณสุข โดยแนวคิดด้านสาธารณสุขเห็นว่า ความรุนแรงจากปืนเปรียบเสมือนเป็นโรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และความปลอดภัยของประชาชน ดังนั้นนโยบายและโครงการที่ทำการลดปัจจัยเสี่ยงและส่งเสริมปัจจัยป้องกันในระดับบุคคลและชุมชน การตรวจสอบประวัติส่วนบุคคลและการออกใบอนุญาตอาวุธปืนเป็นนโยบายที่ต้องให้ความสำคัญ เช่น โครงการขับขี้ออกฤทธิ์เพื่อลดอุบัติเหตุบนท้องถนนมาประยุกต์ใช้กับการลดความรุนแรงจากอาวุธปืน โครงการร้านค้าปืน (Gun Shop Project) (Educational Fund to Stop Gun Violence - EFSGV 2023) 2) แนวทางการป้องกันความรุนแรงที่สัมพันธ์กับการใช้ชุมชน มีหลักคิดว่า ความรุนแรงเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่ทำหน้าที่เหมือนโรคติดต่อที่ติดต่อกันจากคนสู่คนผ่านการเลียนแบบและบรรทัดฐานทางสังคม ดังนั้นจึงต้องทำการขัดขวางและชะลอการแพร่กระจายของความรุนแรงภายในชุมชน การป้องกันความรุนแรงจึงเป็นมาตรการที่เกิดจากความร่วมมือของผู้มีส่วนได้เสียในชุมชนทำงานร่วมกับรัฐบาลท้องถิ่นด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์ความรุนแรงและปกป้องพื้นที่ เช่น โครงการ Community-Based Violence Interventions (CVI) โดยโครงการนี้ทำให้ผู้คนรู้สึกปลอดภัยและมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการต่อสู้กับความรุนแรงจากปืน โครงการป้องกันความรุนแรงโดยชุมชน (CBVP) เพื่อจัดหาเงินทุน สนับสนุน หาแนวทาง ประสานงาน ระหว่างท้องถิ่น รัฐและสหสาขาวิชาชีพ เพื่อป้องกันแก๊งอันธพาลและการใช้ความรุนแรงโดยจุดเริ่มต้นคือ การที่ลดและป้องกันความรุนแรงในเยาวชน รวมถึงมาตรการแทรกแซงความรุนแรงแบบกลุ่ม (Group Violence Intervention-GVI) เป็นต้น (American progress 2023) 3) แนวทางแบบผสมผสาน เป็นการนำวิธีการทางด้านสาธารณสุขมาผสมผสานกับการใช้ชุมชนเป็นฐาน แนวคิดแบบผสมผสานที่จัดว่าประสบความสำเร็จและเป็นตัวอย่างที่ดีคือ โครงการแบบผสมผสานของเมืองริชมอนด์ รัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งมีการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนอยู่บ่อยครั้ง ชุมชนรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัย ทำให้มีการจัดโครงการขึ้นมาหลายอย่าง เช่น โครงการ School-Based Outreach Resource Strategy โครงการทักษะชีวิตเพื่อสันติ (Life Skills for Peace-LS4P) โครงการ Beyond Violence Initiative โครงการ County-Wide Prison Reentry Planning Initiative เป็นต้น ถ้าหากเป็นกรณีเร่งด่วน เช่น โครงการ Ground Zero Summer Community Initiative (GZI) โครงการ The Alive & Free Prescription เป็นต้น โครงการเหล่านี้ใช้ฐานคิดเกี่ยวกับการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชนเป็นผู้ปฏิบัติเสียเป็นส่วนใหญ่โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ส่วนของอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือ “ปืนเถื่อน” มีนโยบายที่น่าสนใจในการควบคุมอาวุธปืนเถื่อนหลายนโยบาย เช่น โครงการกำจัดอาวุธปืน (Removal Programs) โครงการนิรโทษกรรม (Gun Buyback Program/Gun Amnesty Program) ซึ่งเป็นโครงการที่ให้ผู้ครอบครองปืนไม่มีทะเบียนนำอาวุธปืนดังกล่าวมาส่งมอบให้แก่รัฐโดยไม่มี

ความผิด เป็นต้น ซึ่งการนำอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาส่งมอบให้แก่หน่วยงานของรัฐนั้น ในบางประเทศมีการชดเชยราคาให้แก่ผู้นำอาวุธปืนดังกล่าวมาส่งมอบด้วย เช่น ประเทศแคนาดา ประชาชนที่ครอบครองอาวุธปืนที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายสามารถขายอาวุธปืนดังกล่าวให้แก่รัฐ ได้โดยไม่มีความผิดและไม่ต้องถูกดำเนินคดีหรือโครงการ Crime Stoppers ที่ให้ผู้พบเห็นหรือ สงสัยว่ามีการใช้อาวุธปืนในการก่อความรุนแรง สามารถแจ้งข่าวแก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่ จำต้องแสดงตนและในบางประเทศมีค่าตอบแทนหากการแจ้งเบาะแสนั้นนำไปสู่การจับกุม (City of Richmond 2023) เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย วิธีการป้องกันความรุนแรงจากอาวุธปืนที่ใช้ในปัจจุบันเน้นไปที่การ บังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ แต่ยังไม่พบการนำชุมชนหรือวิธีการทางสาธารณะ สุขมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นมาตรการลดความรุนแรงอื่น ๆ ที่ไม่ได้ กล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวกับอาวุธปืนมากนักจนกว่าจะเกิดเหตุร้ายแรงจากอาวุธปืนที่กระทบต่อ สังคม รัฐจะดำเนินการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลดความรุนแรงจากอาวุธปืน ณ ช่วงเวลานั้น ทำให้เห็นว่าประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับมาตรการลดความรุนแรงที่เกี่ยวข้อง กับอาวุธปืนในประเทศไทยน้อยและไม่ต่อเนื่อง ในส่วนของอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของ ประเทศไทย ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยเคยมีโครงการนิรโทษกรรมให้กับผู้ที่ครอบครองอาวุธ ปืนที่ไม่ได้ขอใบอนุญาต โดยออกเป็นกฎหมายที่ชื่อว่า “พระราชบัญญัติยกเว้นความผิดทาง อาญาให้แก่ผู้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิดที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือที่กฎหมายห้าม ออกใบอนุญาตมามอบให้แก่ทางราชการ พ.ศ.2546” ให้ผู้ที่ครอบครองอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วย กฎหมายนำมาส่งมอบให้แก่หน่วยงานภาครัฐโดยไม่มีความผิด ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการ คล้ายคลึงกับต่างประเทศ

จากการศึกษานโยบายของต่างประเทศ พบว่า นโยบายการป้องกันความรุนแรงจากอาวุธ ปืนที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยและมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้ในประเทศไทยได้นั้น ได้แก่

1) นโยบายที่ใช้ชุมชนและเครือข่ายเป็นฐาน นโยบายนี้ทำให้เห็นว่า ชุมชนมีส่วนสำคัญต่อ การช่วยหน่วยงานภาครัฐในการป้องกันการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนได้เป็นอย่างดี นอกจาก ภาครัฐจะลงไปร่วมกับชุมชนแล้ว ส่วนของชุมชนเองควรจับมือกันเป็นเครือข่าย โดยชุมชน จะต้องร่วมมือกันจัดการชุมชนของตนเองให้เป็นชุมชนปลอดภัย ในประเทศไทยมีตัวอย่าง โครงการที่เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนที่แม้จะไม่ได้เน้นไปที่การต่อต้านการใช้ความ รุนแรงโดยตรงแต่ผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นคือ ทำให้การใช้ความรุนแรงในชุมชนลดลง และสามารถ นำไปประยุกต์ใช้กับการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนได้ เช่น โครงการหมู่บ้านปลอดสุรา บ้าน โนนมะเขือ จังหวัดอุดรธานี โดยยุทธศาสตร์ชุมชนคือ “มีวิธีการช่วยเหลือตนเองเบื้องต้น สมาชิกในชุมชนอยู่อย่างเอื้ออาทร มีความสงบสุข มีเอกลักษณ์ที่ดั้งเดิมมั่นคงในหลักศาสนาและ การทำงานแบบร่วมมือกัน” นอกจากนี้ยังมีโครงการ 3 ช ป้องซึ่ง ปราบซำส์ หุดยา สกิดเซ็กส์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงซึ่งดำเนิน โครงการโดยตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี เป็นต้น

2) นโยบายด้านการปรับพฤติกรรมนิสัยและสันติวิธี เป็นนโยบายที่มุ่งเน้นไปที่การแก้ไข พฤติกรรมและความคิดของคนที่ใช้อาวุธปืนก่อความรุนแรง โดยเชื่อว่าความรุนแรงจากอาวุธปืน

นั้นไม่ได้เกิดจากอาวุธปืนเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ผสมอยู่ด้วยในขณะที่ใช้ความรุนแรง เช่น ปัญหาทางจิตใจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม เป็นต้น มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังเกี่ยวกับการจัดการอารมณ์ (การควบคุมตนเอง) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะพร ตันณีกุล และ น้ำแท้ มีบุญส้าง (Piyaporn Tuneekul and Namtaee Meeboonsalang 2020) วิจัยเรื่อง “แนวทางการลดความรุนแรงจากการใช้อาวุธปืนกับบริบทของสังคมไทย” ที่พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการลดความรุนแรงอันเกิดจากอาวุธปืนที่สำคัญประการหนึ่งคือ การควบคุมอารมณ์ หากมนุษย์ขาดการฝึกฝนด้านอารมณ์ ขาดความยับยั้งชั่งใจจะทำให้ระดับของการใช้ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น การขาดการควบคุมตนเองหรือที่เรียกว่า “การควบคุมตนเองต่ำ” ย่อมนำไปสู่การกระทำผิดได้ ซึ่งทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-Control Theory) ของก๊อดเฟรดสัน และ เฮอร์ชี่ (Michael Gottfredson & Travis Hirschi) ได้กล่าวไว้ว่า การไม่สามารถยับยั้งอาการไม่ดีต่าง ๆ เรียกว่า “การควบคุมตนเองต่ำ” เช่น หุนหันพลันแล่น ไม่ยั้งดีต่อผู้อื่น ชอบใช้กำลังมากกว่าความคิด ชอบเสี่ยง ชอบใช้ภาษากายมากกว่าภาษาพูด มองเหตุการณ์เฉพาะหน้าไม่มองให้ไกล เจ้าอารมณ์ ซึ่งสาเหตุของ “การควบคุมตนเองต่ำ” มาจากการอบรมเลี้ยงดูไม่ดีมาแต่เยาว์วัย ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ ดูแลหรือครอบครัวยที่มีปัญหา (Gottfredson and Hirschi 1990) และยังสอดคล้องกับความเห็นของลอรา ฮาเยส (Laura Hayes) กล่าวว่า “อาชญากรรมที่รุนแรงมักถูกกระทำโดยบุคคลที่สูญเสียความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงการตอบสนองของพวกเขาคือต่ออันตรายที่เกิดขึ้น” (Hayes 2016) เป็นต้น เพราะเหตุนี้อาชญากรที่ใช้ความรุนแรงมักพบประวัติการใช้พฤติกรรมที่รุนแรง คนที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์โกรธได้ มักมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดที่ใช้ความรุนแรง ส่วนแนวคิดที่กำลังเป็นที่สนใจและพยายามที่จะนำมาใช้กับสังคมไทย คือ แนวคิดแบบสันติวิธี ซึ่งการลดความรุนแรงด้วยสันติวิธีเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง มุ่งเน้นไปที่การสร้าง ความเข้าใจ ความเคารพและความร่วมมือกันระหว่างคู่ขัดแย้ง วิธีการลดความรุนแรงด้วยสันติวิธีมีหลายวิธี เช่น การเจรจา การไกล่เกลี่ย การประนีประนอมอย่างสงบ การไม่ร่วมมือ การคว่ำบาตร ซึ่งการลดความรุนแรงด้วยสันติวิธีมีข้อดีหลายประการ เช่น ช่วยลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ลดความเกลียดชังและความแตกแยกระหว่างคู่ขัดแย้ง ช่วยให้คู่ขัดแย้งเข้าใจกันและกันมากขึ้น ช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันได้ เป็นต้น

3) นโยบายการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนผ่านการใช้สื่อ ต้องมีการควบคุมการนำเสนอข่าว ของสื่อทั้งในรูปแบบของการควบคุมในเชิงจริยธรรมที่สนับสนุนให้สื่อเป็นสมาชิกขององค์กรสื่อสาร องค์กรวิชาชีพสื่อและมีการกำกับดูแลกันเองในเชิงจริยธรรมและรูปแบบของการควบคุมในเชิงกฎหมาย ที่ต้องมีข้อกำหนดมาใช้ในการการควบคุม กำกับ ดูแลการนำเสนอข่าวของสื่อไม่ให้เกิดการละเมิดต่อกฎหมาย ดังนั้น สื่อจะต้องนำเสนอข่าวภายใต้มาตรฐานจริยธรรมวิชาชีพและประโยชน์สาธารณะ นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ที่มีข้อห้ามการนำเสนอข่าวที่มากมายและใช้ถ้อยคำที่กว้างมากเกินไปจนทำให้สื่อต่าง ๆ เปลี่ยนทิศทางไปทำข่าวอื่น ๆ ที่ง่ายกว่า มีปริมาณผู้รับชมสูงกว่า ทำให้นำไปสู่การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับความรุนแรงทุกรูปแบบเพราะเป็นที่นิยมของผู้รับชมและมีรายได้จากการขายโฆษณา ทำให้เห็นว่า “สื่อ” มีอิทธิพลทางความคิด

ต่อผู้เสพสื่อ หากส่งเสริมให้สื่อมีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารที่คำนึงถึงจริยธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม บทบาทของสื่อสามารถเป็นกลไกสำคัญต่อการช่วยลดความรุนแรงจากอาวุธปืนได้ โดย “สื่อ” สามารถสร้างบทบาทของตนเองในเชิงสร้างสรรค์ผ่านการนำเสนอซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (The Social Responsibility Theory) ของ Theodore Peterson (Siebert, Peterson, and Schramm 1963) ที่กำหนดถึงจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อว่ามีหลักการพื้นฐาน 3 ประการคือ 1) ให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมและเลือกรับข่าวสาร 2) สื่อต้องมีอิสรภาพและเสรีภาพในการนำเสนอข่าว 3) สื่อต้องตระหนักถึงประโยชน์ที่สังคมจะได้รับ แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีการกำหนดกรอบเกี่ยวกับจริยธรรมสื่อมากมาย แต่ก็ไม่สามารถควบคุมได้โดยง่าย โดยเฉพาะสื่อออนไลน์เพราะช่องทางการเข้าถึงอาวุธปืนที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายในปัจจุบันสามารถหาได้จากสื่อออนไลน์

4) นโยบายด้านการสาธารณสุขและสุขภาพจิต นโยบายนี้ให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพจิตของผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะก่อความรุนแรงจากอาวุธปืนและผู้ตกเป็นเหยื่อจากการใช้ความรุนแรง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การสหประชาชาติ (UN) เพราะปัญหาสุขภาพจิตบางประเภทอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรงได้ ปัจจุบันมีคนไทยที่ป่วยด้วยโรคจิตเวชเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการตรวจสุขภาพจิตก่อนที่จะออกใบอนุญาตการมีและครอบครองอาวุธปืนจึงควรเป็นนโยบายที่ชัดเจนโดยต้องกำหนดเป็นกฎหมายเพื่อใช้บังคับอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่เพียงเฉพาะประชาชนเท่านั้นที่ควรเข้ารับการตรวจสุขภาพจิตก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแต่เจ้าหน้าที่รัฐที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองและพกพาอาวุธปืนก็ควรได้รับการตรวจสอบสุขภาพจิตอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน จากงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการลดความรุนแรงจากการใช้อาวุธปืนกับบริบทของสังคมไทย” พบว่า แม้ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 13 (6) ที่ระบุคุณสมบัติของผู้ที่ต้องการมีและใช้อาวุธปืนไว้ว่า ต้องไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบเอาไว้แล้วก็ตาม แต่ไม่มีกฎหมายระบุว่าจะต้องผ่านการตรวจสอบสุขภาพจิตจากแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ อีกทั้งไม่มีการตรวจสอบประวัติการใช้ความรุนแรงในครอบครัวหรือการใช้สารเสพติด การที่บุคคลผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนไม่จำเป็นต้องผ่านการตรวจสอบสุขภาพจิตหรือการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมาก่อน ทำให้สุ่มเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรงที่มีอาวุธปืนเข้ามาเกี่ยวข้องได้ง่าย โดยเฉพาะการตัดสินใจความรุนแรงในครอบครัวด้วยการใช้อาวุธปืน ดังนั้นในหลายประเทศจึงให้ความสำคัญต่อการตรวจสุขภาพจิตของผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน เช่น สหราชอาณาจักร ผู้ขออนุญาตทุกคนต้องผ่านการตรวจสอบทางจิตจากจิตแพทย์ก่อนและจะถูกบันทึกเป็นประวัติทางการแพทย์ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจเกิดความกังวลเกี่ยวกับความสามารถในการครอบครองอาวุธปืนของผู้ยื่นคำขอเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถตรวจสอบประวัติทางการแพทย์ของผู้สมัครได้ตลอดระยะเวลาตั้งแต่การสมัครครั้งแรกเพื่อขอใบรับรองไปตลอดอายุของใบรับรอง (Piyaporn Tuneekul & Namtaee Meeboonsalang, 2020) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Amar Angela, L. Beeber, Kathryn

Laughon, and Michael J. Rice (2013) พบว่า ควรสร้างระบบที่เป็นสากลในการตรวจสอบประวัติการก่อความรุนแรงของผู้ครอบครองอาวุธปืน รวมทั้งให้ผู้ซื้ออาวุธปืนถูกตรวจสอบประวัติทางด้านอาชญากรรมโดยละเอียด ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสาธารณสุขมีส่วนช่วยป้องกันการบาดเจ็บจากการใช้อาวุธปืนด้วยการตรวจสอบประวัติและสุขภาพของผู้ป่วยรวมทั้งให้บริการคำแนะนำทางด้านสุขภาพจิตแก่ผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะใช้ความรุนแรง สนับสนุนการฝึกอบรมให้กับผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพเพื่อทำหน้าที่ในการช่วยป้องกันการบาดเจ็บจากการใช้อาวุธปืนโดยการตรวจสอบสุขภาพอย่างละเอียดและทำการวิจัยทางด้านสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหาความรุนแรงจากอาวุธปืน

5) นโยบายการปราบปรามอาวุธปืนผิดกฎหมาย เป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการลดการครอบครองและการใช้อาวุธปืนผิดกฎหมาย โดยมุ่งเป้าไปที่การลดอุปสงค์และอุปทานของอาวุธปืนผิดกฎหมายในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา มีนโยบายเกี่ยวกับควบคุมอาวุธปืนเถื่อนที่เรียกว่า “โครงการกำจัดอาวุธปืน (Removal Programs)” เพื่อนำอาวุธปืนที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายออกไปจากสังคมหรือชุมชน “โครงการนิรโทษกรรม (Gun Buyback Program/Gun Amnesty Program)” มีเป้าหมายเพิ่มความปลอดภัยให้กับชุมชนโดยลดปริมาณอาวุธปืนที่ผิดกฎหมายและอาวุธที่ไม่ต้องการหรือครอบครองอย่างผิดกฎหมาย นโยบายการกำจัดอาวุธปืนเถื่อนออกไปจากสังคมนั้นสามารถดำเนินการอย่างได้ผลด้วยความร่วมมือของชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ozanne-Smith et al (2004) พบว่า หลังจากมีการปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนในรัฐวิกตอเรีย จำนวนของการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนลดลงอย่างมากและมีงานวิจัยอีกหลายชิ้นที่ยืนยันว่า การปฏิรูปกฎหมายสามารถลดความรุนแรงจากอาวุธปืนได้จริง เช่น งานวิจัยของ Chapman et al. (2006) พบว่า ในช่วงเวลา 18 ปีก่อนการปฏิรูปกฎหมายอาวุธปืน มีการสังหารหมู่ในออสเตรเลีย เป็นจำนวน 13 ครั้ง และภายหลังจากการปฏิรูปแทบไม่มีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นอีกเลยเป็นเวลาถึง 10.5 ปี หรือการศึกษารายงานของ Christine Neill and Andrew Leigh (Neill and Leigh 2007) แสดงให้เห็นถึงการลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเสียชีวิตเนื่องจากอาวุธปืนและการฆ่าตัวตาย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับนโยบายการซื้อคืนอาวุธปืน สำหรับประเทศไทยนั้นสามารถนำนโยบายเกี่ยวกับการกำจัดอาวุธปืนเถื่อนมาใช้ในรูปแบบผสมผสาน กล่าวคือ โครงการนิรโทษกรรมควรทำควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ในงานวิจัยของนัชชัย ทวีผลอุดมสิน (2559) พบว่า ควรมีการตรวจสอบติดตามการครอบครองและการใช้งานอาวุธปืนของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความมีอยู่และความถูกต้องของอาวุธปืนภายหลังที่อนุญาตไปแล้วได้ รวมทั้งการนำอาวุธปืนมาให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบทุกครั้งที่มีการขอต่อใบอนุญาตเพื่อให้ทราบว่าอาวุธปืนกระบอกนั้นยังคงเป็นของผู้ขออนุญาตและเป็นการป้องกันบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของที่แท้จริงครอบครองอาวุธปืนนั้น

6) นโยบายด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ประเด็นด้านกฎหมายที่ต้องให้ความสำคัญคือ การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขออนุญาตครอบครองอาวุธปืนในเรื่องของอายุ การตรวจสอบสุขภาพจิต การฝึกฝนและความรู้เกี่ยวกับการใช้อาวุธให้ถูกต้อง การต่ออายุใบอนุญาต ผู้ที่ใช้ความรุนแรงในครอบครัวไม่ควรควรมีหรือครอบครองอาวุธปืน สถานที่จัดเก็บ

อาวุธที่เหมาะสม การกำหนดประเภทของอาวุธปืนที่ประชาชนสามารถมีและครอบครองได้ การกำหนดอัตราโทษโดยจะต้องรับโทษหนักขึ้น การกำหนดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการขอใบอนุญาตทุกประเภท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ ประภาณานันท์ (Phitsanu Prapathananan 2015) พบว่า ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 สิ่งที่รัฐควรจะต้องแก้ไขกฎหมาย ได้แก่ อายุของใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนไม่ควรให้ตลอดชีพแต่ควรกำหนดระยะเวลาให้ชัดเจน เช่น ให้ใบอนุญาตมีอายุ 5 ปี และควบคุมจำนวนอาวุธปืนที่มีใบอนุญาตให้มีจำนวนที่เหมาะสมและการบังคับใช้กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนในปัจจุบันที่ยังเป็นปัญหาอยู่มาก เนื่องจากการบังคับใช้และการลงโทษที่มุ่งพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนมากเกินไปจึงควรแก้ไขกฎหมายหรือหาวิธีการที่สามารถคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็กได้และคุ้มครองความรู้สึกของผู้เสียหายและประชาชนไปได้พร้อม ๆ กัน ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) หรือระบบ Youth Court หรือ Teen Court มาใช้ และควรแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมถึงการเรียกเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนเพื่อนำรายได้เหล่านั้นมาใช้ในการเยียวยาผู้บริสุทธิ์ที่ได้รับผลกระทบหรือได้รับบาดเจ็บจากการมีอาวุธปืนเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนำชัย ทวีผลอุดมสิน (Numchai Thaweephonudomsin 2016) พบว่า ประเทศสหรัฐ อเมริกาได้มีการบัญญัติกฎหมายให้มีการจัดเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะจากผู้จำหน่ายอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืนเพื่อนำเงินดังกล่าวมาเป็นเงินทุนในการตั้งศูนย์วิจัยในการลดปัญหาความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน เป็นต้น ดังนั้นหากประเทศไทยมีการจัดเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาวุธปืนและกำหนดให้ต้องมีการต่ออายุและจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนแบบรายปีแล้วน่าจะเป็นหนทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงและปัญหาทางประมาทในการรักษาพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บจากอาวุธปืนได้อีกวิธีหนึ่ง

7) นโยบายจากผู้กระทำผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนสะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากอาวุธปืนต้องมียุทธศาสตร์หรือมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันและแก้ไข กล่าวคือ ควรมีการตรวจสอบว่าอาวุธปืนของกลางที่ยึดมาอยู่ครบถ้วนหรือไม่ มีการสูญหายระหว่างทางหรือไม่ มีการตรวจสอบของกลางอย่างรอบคอบหรือไม่ ดังนั้น กระบวนการตรวจสอบของกลางจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่เจ้าหน้าที่รัฐต้องให้ความสำคัญในการตรวจสอบ มิฉะนั้นอาจทำให้อาวุธปืนของกลางเหล่านี้รั่วไหลออกสู่ตลาดมืดได้นอกจากนี้ ควรมีการตรวจสอบตั้งแต่เริ่มต้นว่าข้าราชการ นักการเมือง บุคคลทั่วไป มีอาวุธปืนในครอบครองมากน้อยเท่าใด มีไว้เกินความจำเป็นหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ ประภาณานันท์ (2558) ที่เห็นว่า ต้องควบคุมจำนวนอาวุธปืนโดยให้บุคคลหนึ่งมีและใช้อาวุธปืนให้มีความเหมาะสมคือ อาวุธปืนสั้นจำนวน 1 กระบอก และอาวุธปืนยาวจำนวน 1 กระบอก หากกระบวนการตรวจสอบทำอย่างรัดกุมก็จะทำให้สามารถควบคุมอาวุธปืนและเหตุการณ์ความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ทั้งนี้ควรให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการเฝ้าระวัง ช่วยเป็นหูเป็นตา สอดส่อง ดูแล ว่าครอบครัวใดมีอาวุธปืนและมีแนวโน้มที่จะกระทำผิด ถ้ามีการเฝ้าระวังโดยชุมชนจากคนในชุมชนก็จะทำให้สามารถควบคุมการกระทำผิดจากอาวุธปืนได้เช่นเดียวกัน ซึ่งควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสิ่งที่

สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันคือ หากผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่ชอบใช้ความรุนแรง ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ควรจัดให้มีโปรแกรมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยใช้หลักศาสนาเข้ามาบำบัดฟื้นฟูอารมณ์ที่รุนแรง มีการอบรมทางศีลธรรม กิจกรรมทางศาสนาเพื่อมุ่งฝึกฝนอารมณ์ เข้าใจถึงคุณธรรม จริยธรรมขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะสามารถช่วยขัดเกลาคิดใจและทำให้ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และอาจมีนโยบายในการเพิ่มความเข้มข้นของโปรแกรมให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด ในคดีความรุนแรงเป็นการเฉพาะ เช่น การอบรมพฤติกรรมเสีย การฝึกระเบียบวินัย การพูดคุยกับจิตแพทย์ การเข้าโปรแกรมที่รักษาสุขภาพจิต เป็นต้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า นโยบายจากผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการตรวจสอบของกลาง การให้ความสำคัญกับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังคนในชุมชนของตนเอง การนำหลักศาสนาหรือกิจกรรมทางศาสนาเข้ามาช่วยในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมความรุนแรง รวมทั้งมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีการเพิ่มโทษเกี่ยวกับการจัดการอาวุธปืนผิดกฎหมาย (ปืนเถื่อน)

2. พัฒนาชุมชนต้นแบบเพื่อลดและควบคุมความรุนแรงจากอาวุธปืน

จากการทบทวนวรรณกรรมด้านนโยบายเกี่ยวกับการลดความรุนแรงจากอาวุธปืน พบว่าการสร้างชุมชนปลอดภัยโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจัดเป็นมาตรการที่โดดเด่นที่สามารถถูกนำมาใช้ได้จริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนทั้งในระยะที่ 1 เรื่อง “แนวทางการลดความรุนแรงจากการใช้อาวุธปืนกับบริบทของสังคมไทย” และในระยะที่ 2 เรื่อง “การสร้างเครือข่ายลดความรุนแรงจากอาวุธปืนในสังคมไทย” ที่พบว่า ชุมชนและเครือข่ายมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำให้ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนสามารถลดลงได้ จึงนำไปสู่การลงปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนสู่ชุมชนตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากแนวคิด R-E-S-P-E-C-T ที่ต้องการให้ชุมชนตำบลเกาะคา เป็นชุมชนต้นแบบเนื่องจากเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนถือเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิด R-E-S-P-E-C-T ที่เน้นเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (E=Environments made safe) เหมาะสมในชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง และสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ต่อสาเหตุ/ปัจจัย ความเสียหายและผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงแนวทางการเฝ้าระวัง เมื่อประชาชนเกิดความตระหนักรู้ย่อมเป็นแรงผลักดันให้นำไปสู่ การลด ละ เลิก การใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนได้ แต่อย่างไรก็ตาม การจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐรวมถึงการบังคับใช้กฎหมายควบคู่ไปกับการใช้ชุมชนเป็นฐานด้วย บทบาทของชุมชนต่อการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนพบว่า จัดตั้งทีมต่อสู้กับความรุนแรงจากอาวุธปืน เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีทีมที่พร้อมลงตรวจสอบ สอดส่องและการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ชุมชน

จากการเก็บแบบสอบถามเกี่ยวกับความตระหนักรู้และการสร้างเครือข่ายของชุมชนตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง ด้านภาพลักษณ์และความสำคัญของอาวุธปืน ผลกระทบที่ตามมาจากการใช้อาวุธปืนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบทบาทของชุมชนต่อการลดความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการลดความ

รุนแรงจากอาวุธปืนสู่ชุมชนตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากแนวคิด R-E-S-P-E-C-T ที่ต้องการให้ชุมชนตำบลเกาะคา เป็นชุมชนต้นแบบเนื่องจากเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนถือเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิด R-E-S-P-E-C-T ที่เน้นเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (E=Environments Made Safe) เหมาะสมในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรง และสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ต่อสาเหตุ/ปัจจัย ความเสียหายและผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงแนวทางการเฝ้าระวัง เมื่อประชาชนเกิดความตระหนักรู้ยอมเป็นแรงผลักดันให้นำไปสู่ การลด ละ เลิก การใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความตระหนักรู้ด้านภาพลักษณ์และความสำคัญของอาวุธปืน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีการตระหนักรู้มากที่สุดคือ อาวุธปืนมีประโยชน์หากนำไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมีความตระหนักรู้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94)

ผลการวิเคราะห์ความตระหนักรู้ด้านผลกระทบที่ตามมาจากการใช้อาวุธปืน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตระหนักรู้ในระดับมาก โดยข้อที่มีการตระหนักรู้มากที่สุดคือ หากอาวุธปืนตกอยู่กับบุคคลที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง (ค่าเฉลี่ย 4.77)

ผลการวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตระหนักรู้ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีการตระหนักรู้มากที่สุดคือ การมีหรือครอบครองอาวุธปืนต้องมีการขออนุญาต (ค่าเฉลี่ย 4.85)

กล่าวโดยสรุป บทบาทของเครือข่ายต่อการลดความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน พบว่า ประชาชนในพื้นที่เกาะคาร้อยละ 94.28 เห็นด้วยว่า ชุมชนสามารถช่วยลดความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนได้แต่ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบคือ มีธรรมนูญหมู่บ้านเป็นของตนเองเพื่อสร้างความเข้าใจและการประกาศข้อตกลงใช้ภายในชุมชน รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการลดปัญหาความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน นอกจากนี้ ร้อยละ 100 ยังเห็นว่า การลดความรุนแรงไปจากชุมชนจะต้องมีการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอเพราะชุมชนจะได้มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและเกิดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน

ในประเด็นอุปสรรคที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์ลดความรุนแรงจากอาวุธปืนในชุมชนพบว่า ร้อยละ 80 เกิดจากอุปสรรคจากภาครัฐ เนื่องจากพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ที่บังคับใช้อยู่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ความรุนแรงจากอาวุธปืนที่เกิดขึ้น ยังมีส่วนของเนื้อหาที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม เช่น การกำหนดอายุของใบอนุญาตครอบครอง/พกพา อาวุธปืน การตรวจสุขภาพจิต การแสดงสถานที่จัดเก็บอาวุธ การให้เหตุผลในการครอบครองที่ต้องเข้มข้นขึ้น เป็นต้น ประเด็นต่อมาคือ เจ้าหน้าที่รัฐหาซื้อปืนได้ง่ายโดยเฉพาะโครงการปืนสวัสดิการที่ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถซื้อได้ในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาดโดยทั่วไปและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกใบอนุญาตเกินความจำเป็นเนื่องจากการออกใบอนุญาตอาวุธปืนนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ของรัฐยังเลือกปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและการ

แก้ไขปัญหามาจากอาวุธปืนนั้นไม่ได้รับงบประมาณในการสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง ส่วนอุปสรรคที่เกิดจากชุมชนแล้วส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนนั้น ร้อยละ 94.28 เห็นว่า เกิดจากชุมชน เนื่องจากสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนมีผลต่อการใช้อาวุธปืน เช่น เป็นชุมชนที่มีปัญหาอาชญากรรมบ่อยครั้งหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน นอกจากนี้คนในชุมชนยังขาดคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้ชีวิตประจำวัน ขาดสติในการใช้ชีวิตและมักใช้อารมณ์เป็นส่วนใหญ่

สำหรับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในชุมชนต่อการลดความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนนั้น ร้อยละ 100 เห็นว่า ปัจจัยด้านกระบวนการมีส่วนร่วมที่ดี ชัดเจน การสร้างความสามัคคีภายในชุมชน (ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ผู้นำในชุมชน) การสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องให้แก่บุคลากรในชุมชน การประสานงานที่ดีภายในชุมชนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน เป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จต่อการลดความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนในพื้นที่เกาะคา จังหวัดลำปาง แต่ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การลดความรุนแรงจากอาวุธปืนร่วมกันและจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นหารูปแบบการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนในตำบลเกาะคา พบว่า **รูปแบบการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนในตำบลเกาะคา** ที่เหมาะสมคือ การสร้างความอบอุ่นภายในครอบครัวเป็นอันดับแรกเพื่อให้ครอบครัวของประชาชนพื้นที่เป็นครอบครัวที่แข็งแรง อบอุ่น ปราศจากปัญหาความรุนแรง เพราะถ้าครอบครัวไร้ปัญหา ไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือเกิดความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาต่าง ๆ จะไม่ตามมาเนื่องจากพื้นฐานทางครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญ นอกจากนั้น รูปแบบการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนในตำบลเกาะคา คือ การตั้งด่านสกัดภายในชุมชน (เข้า-ออก) เพื่อทำการตรวจค้นอาวุธปืนหรือสิ่งผิดกฎหมายต่าง ๆ เพื่อไม่ให้พกไปในที่สาธารณะ จากนั้นควรจัดทำข้อตกลงและกติกาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้ปฏิบัติตามกฎหรือข้อตกลงที่ทำในชุมชน เช่น ธรรมนูญชุมชนหรือข้อตกลงภายในหมู่บ้าน เป็นต้น จากนั้นต้องมีการสร้างเครือข่ายภายในชุมชนและชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดลำปาง เมื่อประชาชนมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ และมีเครือข่ายมากขึ้นการให้ประชาชนสัมพันธ์ให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลเกาะคา รวมถึงพื้นที่ใกล้เคียงก็จะประสบความสำเร็จเช่นกันและควรมีการจัดตั้งกลุ่มคณะกรรมการชุมชนในการสอดส่อง ดูแล ครอบครัวที่มีพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความรุนแรงจากอาวุธปืนหรือความรุนแรงในรูปแบบอื่น ๆ และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาในรูปแบบใดก็ตามจะต้องมีรูปแบบการใกล้เคียงที่เหมาะสมกับชุมชนกรณีเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ

ส่วนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายควรมีการขึ้นทะเบียนผู้ที่มีอาวุธปืนภายในชุมชนของตนเอง ณ ที่ทำการบ้านผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสำรวจจำนวนผู้ครอบครองหรือผู้ที่มีอาวุธปืนภายในชุมชนเพื่อสำรวจจำนวนอาวุธปืนภายในชุมชนและเมื่อเกิดเหตุการณ์ก็จะสามารถทราบแหล่งที่มาได้อย่างชัดเจนและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดของเจ้าหน้าที่รัฐและประเด็นทางด้านศาสนาก็ควรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการช่วยลดความรุนแรงจากอาวุธปืน เช่น จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาเพื่อขัดเกลาแนวความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ฝึกสมาธิ การยับยั้งชั่งใจเพื่อลดอารมณ์ความรุนแรง เป็นต้น

จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงปรากฏเป็นธรรมนูญชุมชนเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง เรื่อง “มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืน” เพื่อเป็นข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันในชุมชน สารสำคัญของธรรมนูญชุมชนเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (Environments Made Safe) ให้แก่ชุมชน โดยเฉพาะการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรงที่มีอาวุธปืนเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่น วัตถุประสงค์ของธรรมนูญชุมชนฉบับนี้มีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความปลอดภัยจากอาวุธปืนให้เกิดขึ้นกับประชาชนในตำบลเกาะคา ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนและเข้ามามีส่วนร่วมและปฏิบัติตาม “ธรรมนูญชุมชนเทศบาลตำบลเกาะคา”

สรุป

ความรุนแรงจากอาวุธปืนเป็นปัญหาที่สำคัญและทำลายของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก การนำอาวุธปืนเป็นเครื่องมือในการก่อความรุนแรงส่งผลให้ประชาชนได้รับผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ทำให้รัฐจำเป็นต้องหามาตรการ แนวทางหรือนโยบายที่เหมาะสมมาใช้ในการควบคุมความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากอาวุธปืน กำหนดนโยบายที่เหมาะสมที่สามารถช่วยลดปัญหาความรุนแรงจากอาวุธปืนเพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่พลเมืองของตนเอง ซึ่งการใช้ “กฎหมาย” เพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ดังนั้น จึงสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนที่สามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้ ได้แก่ นโยบายการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข นโยบายด้านการปรับพฤติกรรมและสันติวิธี นโยบายการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนผ่านการใช้สื่อ

2. พัฒนาชุมชนต้นแบบเพื่อลดและควบคุมความรุนแรงจากอาวุธปืน โดยชุมชนต้นแบบคือ ชุมชนตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นพื้นที่ในการดำเนินโครงการตามแนวคิด R-E-S-P-E-C-T และเพื่อให้ชุมชนดังกล่าวเป็นต้นแบบของแนวคิด R-E-S-P-E-C-T ที่สร้างการยอมรับอย่างเท่าเทียมและจัดว่าเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับผู้นำไปจนถึงคนในชุมชนที่สามารถนำมาเป็นต้นแบบชุมชนเข้มแข็งได้ และชาวบ้านในชุมชนเล็งเห็นถึง “การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย” (Environments Made Safe) ให้แก่ชุมชน โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรงที่มีอาวุธปืนเข้ามาเกี่ยวข้องจึงทำให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญชุมชน ปรากฏเป็นธรรมนูญชุมชนเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง เรื่อง “มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนเพื่อเป็นข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันในชุมชน” และสามารถนำไปเป็นต้นแบบให้แก่ชุมชนอื่น ๆ เพื่อลดความรุนแรงจากอาวุธปืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1.1 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคประชาชนสามารถร่วมกันรณรงค์ให้ยุติความรุนแรง

จากอาวุธปืน การมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลและแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับอาวุธปืนผิดกฎหมาย รวมถึงการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงอันตรายของอาวุธปืน โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอาวุธปืนและผลกระทบของความรุนแรงจากอาวุธปืน

1.2 ด้านการสาธารณสุขและสุขภาพจิต ควรให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพจิตของประชาชน การแก้ไขปัญหาสังคมและการให้ความช่วยเหลือผู้ก่อความรุนแรงอย่างเหมาะสม โดยมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมสุขภาพจิตของประชาชนโดยรวม การคัดกรองและรักษาผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตที่อาจนำไปสู่การก่อความรุนแรงจากอาวุธปืนและการให้ความรู้ รูปแบบการลดความรุนแรงจากอาวุธปืนด้วยการสาธารณสุขและสุขภาพจิตในประเทศไทยที่ควรนำมาทำให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง เช่น การจัดตั้งคลินิกสุขภาพจิตชุมชน การจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนงานด้านสาธารณสุขและสุขภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากอาวุธปืนและมีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานด้านสาธารณสุขและสุขภาพจิต เป็นต้น

1.3 ด้านสื่อ ภาครัฐควรออกกฎหมายและกำกับดูแลสื่อ โดยกำหนดมาตรฐานและแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาสื่อที่สร้างสรรค์และเหมาะสมกับจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อ ส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรมแก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อและสามารถรับสื่ออย่างมีวิจารณญาณ ส่วนระดับภาคประชาชน ควรมีบทบาทร่วมกันตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสื่อที่รุนแรงและควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการรับสื่ออย่างมีวิจารณญาณ

1.4 ด้านอาวุธปืนผิดกฎหมาย ในระดับภาครัฐ ควรกำหนดมาตรการที่เข้มงวดในการปราบปรามอาวุธปืนผิดกฎหมาย รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามอาวุธปืนผิดกฎหมาย ตัดวงจรการค้าอาวุธปืนเถื่อน แหล่งผลิตปืนเถื่อน การปราบปรามเว็บไซต์เกี่ยวกับการซื้อ-ขาย อาวุธปืนผิดกฎหมายรวมถึงการซื้อ-ขาย ชิ้นส่วนในการประกอบเป็นอาวุธปืนหรือการสอนทำอาวุธปืนต่าง ๆ การน่านโยบายการนิรโทษกรรมเกี่ยวกับอาวุธปืนกลับมาใช้เป็นระยะ ๆ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามอาวุธปืนผิดกฎหมาย ในระดับภาคประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ปราบปรามอาวุธปืนผิดกฎหมาย โดยสามารถร่วมกันสอดส่องดูแลและแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับอาวุธปืนผิดกฎหมาย ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงอันตรายของอาวุธปืน

1.5 ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ผู้บังคับใช้กฎหมายจะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเพียงพอไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ งบประมาณหรือกำลังคน จึงจะสามารถปฏิบัติการและจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนผิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและศาลควรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินคดี บุคคลที่กระทำความผิดร้ายแรงสมควรถูกตัดสินลงโทษด้วยการจำคุก อย่างไรก็ตามไม่ควรนำเอาการกระทำผิดที่มีความเสี่ยงต่ำไปรวมกับการกระทำความผิดที่มีความเสี่ยงสูง หากนำมารวมกันจะทำให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนทุกคนเป็นผู้มีความเสี่ยงสูงทั้งสิ้น ดังนั้น การสืบสวนสอบสวนที่มีทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมด้วยการพิจารณาคดีที่ยุติธรรมจะช่วยผลักดันการป้องกันความรุนแรงจากอาวุธปืนได้ มีข้อสังเกตที่ควรนำมาพิจารณาเกี่ยวกับการนำตัวผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาวุธ

ปืนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมว่า หากมีการให้ประกันตัวออกไปในระหว่างพิจารณาดีจะทำให้เกิดปรากฏการณ์การกระทำผิดซ้ำได้อีกหรือไม่ในระหว่างที่ให้ประกันตัว ดังนั้น จึงควรมีการทำวิจัยหรือเก็บสถิติเกี่ยวกับประเด็นนี้ด้วย

1.6 ด้านอื่น ๆ เช่น การแบ่งประเภทของอาวุธปืนและความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้มีหรือครอบครองอาวุธปืนควรถูกจำกัดการใช้ดุลพินิจ การครอบครองอาวุธปืนนั้น จะให้ได้ 1 คน 1 กระบอกเท่านั้น โดยไม่มีข้อยกเว้น การกำหนดจำนวนอาวุธปืนภายในประเทศ ระเบียบ กฎกระทรวง คำสั่ง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองอาวุธปืนควรนำมาเรียบเรียง จัดแต่งเพื่อนำไปใส่ไว้ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 การจัดสรรทุนวิจัยเพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงจากอาวุธปืน การตรวจสอบแนวปฏิบัติและกฎระเบียบอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย รวมถึงโครงการ “GUN SHOP” การให้ความรู้แก่ลูกค้าเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืนทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การจัดทำฐานข้อมูลและสร้างแรงจูงใจให้แก่ชุมชนหรือจังหวัดที่มีความเข้มแข็งซึ่งสามารถลดความรุนแรงจากการใช้อาวุธปืนได้ดีด้วยการให้รางวัล เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะนโยบายเร่งด่วนที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาอาวุธปืน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการจัดทำนโยบาย ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล) องค์การบริหารส่วนตำบล ควรนำนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนไปใช้ โดยเฉพาะการรณรงค์ สอดส่องดูแลและแจ้งเบาะแส รวมถึงสร้างความตระหนักถึงอันตรายของอาวุธปืน ส่วนกระทรวงสาธารณสุขควรเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบสุขภาพกายและสุขภาพจิตของประชาชนหรือผู้มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองให้อยู่ในสถานะที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรง ด้านคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติควรออกกฎหมายและกำกับดูแลสื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างรวดเร็ว รุนแรงและแน่นอนเพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันความรุนแรงจากอาวุธปืน และประการสุดท้ายภาคีรัฐบาลต้องให้ความสำคัญต่อการนำมาตราการหรือนโยบายไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างเร่งด่วน

3. ข้อเสนอแนะการนำธรรมเนียมชุมชนต้นแบบไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืน

เทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง ในฐานะชุมชนต้นแบบต้องนำธรรมเนียมชุมชนเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง เรื่อง “มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงจากอาวุธปืน” ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม ติดตามการดำเนินงาน มีการประเมินผลและพร้อมเป็นต้นแบบที่นำไปสู่การขยายไปยังพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การลดความรุนแรงจากอาวุธปืนต่อไป

เอกสารเพิ่มเติม (Supplemental Material)

เอกสารเพิ่มเติมของบทความความสามารถได้ที่ สามารถดูได้ที่ <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/ssjpolsci/article/view/3818>

เอกสารข้อมูล: ธรรมนูญชุมชนเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง

References

- Amar, Angela, Linda Beeber, Kathryn Laughon, and Michael J. Rice. 2013. "Reducing Firearm Violence." *Nursing Outlook* 61 (3): 184.
<https://doi.org/10.1016/j.outlook.2013.04.003>.
- American progress. 2023. "Frequently Asked Questions About Community-Based Violence Intervention Programs," Accessed March 31, 2023.
<https://www.americanprogress.org/article/frequently-asked-questions-about-community-based-violence-intervention-programs/>.
- Chapman, S., P. Alpers, K. Agho, and M. Jones. 2006. "Australia's 1996 Gun Law Reforms: Faster Falls in Firearm Deaths, Firearm Suicides, and a Decade without Mass Shootings." *Injury Prevention: Journal of the International Society for Child and Adolescent Injury Prevention* 12 (6): 365–72.
<https://doi.org/10.1136/ip.2006.013714>.
- Chusri Wongrattana. 2007. *Techniques for using statistics for research*. Nonthaburi: Taineramitkij Inter Progressive. (in Thai)
- City of Richmond. 2023. "More about ONS Strategic Initiatives," Accessed March 31, 2023. <https://www.ci.richmond.ca.us/2410/More-about-ONS-Strategic-Initiatives>.
- Cronbach, Lee J. 1990. *Essentials of Psychological Testing*. Subsequent edition. New York: Harpercollins College Div.
- Educational Fund to Stop Gun Violence - EFSGV. 2023. "The Public Health Approach to Gun Violence Prevention," Accessed March 26, 2023.
<https://efsgv.org/wp-content/uploads/PublicHealthApproachToGVP-EFSGV.pdf>.
- Gottfredson, Michael, and Travis Hirschi. 1990. *A General Theory of Crime*. 1st edition. Stanford, Calif: Stanford University Press.
- Hayes, Laura L. 2016. "Can We Have Compassion for the Angry?" *Slate*, June 28, 2016. <https://slate.com/technology/2016/06/the-biggest-predictor-of-future-violence-is-past-violence-but-mindfulness-could-help-reform-these-angry-people.html>.
- Kanathip Kaichon. 2022. "Matrakhan Khwabkhum Kan Chai Awut Puen Nai Prathet Thai." [Measures to Control the Use of Firearms in Thailand]. Accessed August 27, 2023. <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2565-dec4>. (in Thai)
- McLean County Government. 2019. "Firearms Restraining Order," McLean County

- Illinois Accessed March 26, 2023.
<https://www.mcleancountyil.gov/1412/Firearms-Restraining-Order>.
- Neill, Christine, and Andrew Leigh. 2007. "Weak Tests and Strong Conclusions: A Re-Analysis of Gun Deaths and the Australian Firearms Buyback." SSRN Scholarly Paper. Rochester, NY: Social Science Research Network.
<https://doi.org/10.2139/ssrn.1011519>.
- Numchai Thaweephonudomsin. 2016. "Kan Chat Kep Phasi Lae Kha Thamniam Awap Phuen Lae Khrueang Krasun Phuen" [Taxation and Fees of Firearms and Ammunitions]. Master of Law, Tax law, Thammasat University.
<https://doi.org/10.14457/TU.the.2016.871>. (in Thai)
- Ozanne-Smith, J., K. Ashby, S. Newstead, V. Z. Stathakis, and A. Clapperton. 2004. "Firearm Related Deaths: The Impact of Regulatory Reform." *Injury Prevention: Journal of the International Society for Child and Adolescent Injury Prevention* 10 (5): 280–86. <https://doi.org/10.1136/ip.2003.004150>.
- Piyaporn Tuneekul. 2015. *Textbook of Criminology and Penology*. Nakhon Pathom: Nakhon Pathom Rajabhat University. (in Thai)
- Piyaporn Tuneekul. 2022. "Forming Partnership Networks for Firearm Violence Reduction in Thai Society." Bangkok: National Research Council of Thailand. (in Thai)
- Piyaporn Tuneekul & Namtaee Meeboonsalang. 2020. "Proper Guidelines for Firearm Violence Reduction in Thai Context." Bangkok: National Research Council of Thailand. (in Thai)
- Phitsanu Prapathananan. 2015. "Controlling Firearms Registration and its Impact on Firearms Trading Business Operators." Master of Law, Krirk University. (in Thai)
- Rasika Ankur. 2019. "Jariyatham lae Banthatthan Suea Muan Chon kap Khwamsampatthip to Sangsak nai Kan Phadhao Khao" [Ethics and Media Norms and Social Responsibility in Headlines News] Accessed January 19, 2023. <https://www.presscouncil.or.th/ethics/4602> (in Thai)
- Siebert, Fred S., Theodore Peterson, and Wilbur Schramm. 1963. *Four Theories of the Press: The Authoritarian, Libertarian, Social Responsibility and Soviet Communist Concepts of What the Press Should Be and Do*. 1st Paperback Edition. Urbana: University of Illinois Press.